

SANAYİNİN DEVLERİNE 100. YIL ÖDÜLÜ

İstanbul **sanayisinin** önde gelen isimleri cumhuriyetin 100. yılını özel bir gecede kutladı. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** ev sahipliğinde düzenlenen gecede 500 büyük **sanayi** kuruluşu listesine başladığı günden bu yana geçen 55 yılda aralıksız giren 19 şirkete ödül verildi.

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) 100'üncü yıl kapsamında coşkulu bir kutlamaya imza attı. Rahmi M. Koç Müzesi'nde **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan** ve **İSO Meclis Başkanı Ender Yılmaz** ev sahipliğinde düzenlenen törene İstanbul Valisi Davut Gül, Beyoğlu Kaymakamı Can Aksoy, Beyoğlu Belediye Başkanı Haydar Ali Yıldız, **İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç**, **İSO Meclis Üyeleri** ve çok sayıda iş insanı katıldı. '100'üncü Yıl Cumhuriyet Kutlama Gecesi'nde 1968 yılından bu yana **İSO 500**'de yer alan 19 **sanayi** kuruluşuna da ödül verildi.

Gecede konuklarını selamlayan **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**, **İSO** olarak cumhuriyetin kazandırdıklarının bilincinde olduklarının altını çizdi. Bahçivan, "Bu 100 yıllık hikâyenin bugününde dünyanın en gelişmiş 20 ekonomisi arasında gösteriliyorsa,

bunda **sanayimizin** verdiği mücadele hiç küçümsenemez. Cumhuriyetimizin daha ilk yıllarında, İzmir İktisat Kongresi ile ilk tohumları atılan ve her 10 yıllık dilimlere baktığımızda ivmelenerek devam eden **sanayileşme** sürecimiz; Cumhuriyetin ikinci Yüzyılına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya yüzde 25 civarında bir katkı ve değer üreterek girmektedir. Kuşkusuz bu katkı yeni yüzyılımızda çok daha yüksek düzeylere çıkacaktır" ifadelerini kullandı.

EN BÜYÜK KAZANIM

İstanbul Valisi Davut Gül ise şunları söyledi: "Bizim son yüzyıldaki en önemli kazanımımız cumhuriyettir. Ama cumhuriyeti de hayatta tutan en önemli

İŞTE **İSO 500**'E, 55 YILDIR KESİNTİSİZ GİREN 19 ŞİRKET

Arçelik, BMC Otomotiv, Borusan Mannesmann, Bossa Ticaret, Deva Holding, DYO Boya Fabrikaları, Eczacıbaşı Yapı Gereçleri, ERDEMİR, Googyear, Gübre Fabrikaları, Hektaş, Makine Kimya Endüstrisi, MAN Türkiye, Mutlu Akü, Orta Anadolu Ticaret, Otokar Otomotiv, Türk Demir Döküm Fabrikaları, Türk Traktör, Şişecam.

etkenimiz, kardeşliğimiz, birlikte yaşama kültürümüz. Farklılıkları zenginlik olarak görmeliyiz. Yaşasın millet, yaşasın cumhuriyet."

İKİNCİ YÜZYILDA

TÜRKİYE SANAYİSİ DAHA GÜÇLÜ

Cumhuriyetin 100. yılını kutlayan iş dünyasının temsilcileri, "100 yılda dünyanın ilk 20 ekonomisi arasına girdik. Türkiye sanayisi artık daha güçlü. İkinci yüzyılda hedefimiz ilk 10" dedi

DÜNYANIN ÜRETİM MERKEZİ OLDUK

MÜSTAKİL Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı Mahmut Asmalı, Türkiye'nin savunma sanayisi başta olmak üzere dünyayı şekillendiren en büyük üretim merkezlerinden biri olduğunu belirterek, "Türkiye'nin gelecekte çok daha rekabetçi, hem kamu kaynaklarını hem özel sektörün kapasitelerini çok daha verimli kullanan bir anlayışla 'Türkiye Yüzyılı'nda dünyada sözü geçen, itibar edilen, sanayisiyle siyasetle çok büyük bir ülke olacağına inanıyorum" diye konuştu.

İş dünyası Cumhuriyet'in 100. yaşını büyük bir coşkuyla kutladı. Türkiye'nin 100 yılda dünyanın en büyük 20 ekonomisi arasına girdiğini belirten iş dünyasının temsilcileri, "Türkiye Yüzyılı vizyonu, dijital ve yeşil dönüşümümüzü gerçekleştirip yüksek katma değer üretken, ileri derecede sanayileşmiş ülkeler arasında yer alacağımıza ve dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına gireceğimize yürekten inanıyoruz" mesajı verdi.

HEDEF İLK 10 EKONOMİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, "Türkiye Cumhuriyeti'nin ilan edilmesi, bütün dünyanın karşısında dimdik durmak, 'Biz Türkiye'yiz' demektir" ifadesini kullandı. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı Şekib Avdagic de, Türk iş dünyasının her bir mensubuna Cumhuriyet'in İkinci Yüzyılı'na, 100 yıllık kazanımların üzerine nice kazanımlar ekleme ve Türkiye'yi gelişmiş ilk 10 ekonomi arasına sokma görevi düştüğünü kaydetti.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic da, bir asır önce Cumhuriyet'in hangi koşullarda kazanıldığını asla unutulmaması gerektiğine dikkat çekerek, "Askeri zaferler ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa kazanılan başarılar da sürekli olmaz" dedi. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Başkanı **Erdal Bahçıvan** ise ikinci yüzyıla daha güçlü girdiklerini kaydetti. **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)**, "Cumhuriyet'in kurucu değerleri, Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyet yürüyüşüne hiç durmadan devam etmemiz için en büyük dayanağımızdır" mesajını verdi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe ise "İkinci 100 yılda hedefimiz ihracatta ilk 10 ülke arasına girmek" değerlendirmesinde bulundu.

TÜRKİYE ZİYARETÇİ SAYISINDA İLK 5 TE

TÜRKİYE Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD) Başkanı Oya Narin, "Mustafa Kemal Atatürk'ün vizyonu ve milletimizin inancı üzerinde yükselen Cumhuriyetimiz 100 Yaşında. İkinci yüzyılda Cumhuriyeti daha da ileri taşımak için; ekonomide, bilimde, sanatta, hayatın her alanında olduğu gibi turizmde de hayallerimiz ve kararlılığımızla çalışıyoruz. Bu çalışmalarımız sonucunda ülkemiz ziyaretçi sayısında ilk 5 ülke içine girerken, dünya turizmde çok kıymetli bir yer edindik" dedi.

İSTANBUL İş dünyasını temsil eden **İstanbul Ticaret Odası (İTO)**, Cumhuriyetin 100. yılı etkinlikleri kapsamında Tarihî Yarımada'da bulunan merkez binasının ön cephesini kırmızı renkle ışıklandırdı.

**İŞ DÜNYASI
YETKİLİLERİ
ORTAK
MESAJ
AÇIKLADI**

CUMHURİYET HEDEFLERİ İÇİN ÜRETMEYE DEVAM

Türkiye'nin önde gelen iş dünyası örgütleri Cumhuriyet'in 100'üncü Yılı nedeniyle verdikleri mesajlarda var güçleriyle üretmeye devam edeceklerini vurguladı. İş dünyasında ortak hedef, Türkiye'yi dünyanın en gelişmiş ve çağdaş ülkeleri arasına sokmak. İşte temsilcilerin görüşleri...

■ **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu:** Türkiye Cumhuriyeti'nin ilan edilmesi, bütün dünyanın karşısında dimdik durmak, 'Biz Türkiye'yiz' demektir. Türk iş dünyası olarak Türkiye'yi en ileri noktalara ulaştırma kararlılığımız hiç değişmeyecek.

Rifat Hisarcıklıoğlu

Erdal Bahçıvan

■ **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan:** Yokluklar içinde başlayıp ihracatı 250 milyar dolara yaklaşmış, tüm sektörlerde dünyada artık rekabet edebilecek boyuta gelmiş, yabancı sermayeli yatırımlara sahip, farklı sektörlerde güçlü firmaların yer aldığı, sürekli yeni yatırımlarla da geleceği planlayan bir **sanayi** ruhu var Türkiye'de.

■ **İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagic:** Türk iş dünyasının her bir mensubuna Cumhuriyet'in ikinci yüzü, 100 yıllık kazanımların üzerine nice yüzyıllık kazanımlar eklemek ve Türkiye'yi gelişmiş ilk 10 ekonomi arasına sokma görevi düşüyor.

Şekib Avdagic

Gürsel Baran

■ **Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran:** Cumhuriyetimiz ile yaşıt, Türkiye Cumhuriyeti'nin Ticaret Odası olmanın sorumluluğu içinde, asırlık geçmişimizin geleneğiyle ticaretin mührünü gelecek yüzyıllarımıza da vurmak için çalışıyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum.

■ **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic:** Türkiye Yüzyılı vizyonu, dijital ve yeşil dönüşümümüzü gerçekleştirip yüksek katma değer üreten ülkeler arasında yer alacağımıza ve dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına gireceğimize yürekten inanıyorum. İkinci yüzü, 100 yıl önceki mücadele ruhuyla hazırız.

Seyit Ardic

TÜRKİYE YÜZYILI YOLUNDA

■ **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı Mahmut Asmalı:** Türkiye'nin gelecekte çok daha rekabetçi, hem kamu kaynaklarını hem özel sektörün kapasitesini çok daha verimli kullanan bir anlayışla Türkiye Yüzyılı'nda

Mahmut Asmalı

dünyada sözü geçen, itibar edilen, **sanayisiyle** siyasetiyle çok büyük bir ülke olacağına inanıyorum.

■ **Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Başkanı Süleyman Sönmez:** Umudu çoğaltmak, müreffeh ve çağdaş bir Türkiye'ye ulaşmak için durmaksızın çalışıyoruz ve bundan sonra da çalışmaya devam edeceğiz.

Süleyman Sönmez

■ **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TUSİAD):** Cumhuriyetimizi ve demokrasimizi geleceğe güçlendirerek taşımak, toplumsal refahımızı adil bir paylaşım ile büyütmek ve sürdürülebilir kalkınmak ikinci yüzyılda başarmak durumunda olduğumuz hedeflerdir.

Kalkınma hamlesi

■ **Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar:** Bir günümüzü, bir saatimizi, bir dakikamızı bile boşa harcamıyoruz. Atatürk'ümüzün kalkınmanın yolu olarak bizlere tevdi ettiği **sanayi** ve üretim vazifemizi ifa ederken başardığımız her teknolojik yenilikte, üstesinden geldiğimiz her zorlukta, ürettiğimiz yerli ve milli her üründe bu bilinçle ve bu motivasyonla hareket ediyoruz.

■ **İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İK-MİB) Başkanı Adil Pelister:** Kimya ihracatımızı 2030 yılında 50 milyar dolara yükseltmeyi hedefliyoruz. 2030 vizyonumuz doğrultusunda kimya sektörünü küresel pazarda bir üst lige taşımak ve Türk kimya sektörünün dünyadan aldığı pazar payını artırmak üzere 16 alt sektörümüzle birlikte daha çok çalışmaya devam edeceğiz.

■ **Türkiye Mühendisler Birliği Başkanı (TMB) Erdal Eren:** Cumhuriyetimizin ilk yüzyılında kazandığımız tecrübeyle rotamızı geleceğe ve tüm dünyaya çevirdik. Ulu Önder Atatürk'ün bize gösterdiği çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine ulaşma hedefini düstur edinip, sadece yapılan değil, aynı zamanda toplumlar ve nesiller arasındaki köprüleri inşa ediyoruz.

Editör: Çiğil ÖN YNER

Tasarım: Ayhan Umut YILDIZ

İSTE 100'ÜNCÜ YIL

» Cumhuriyet'in bir asırlık yürüyüşü, iş dünyası tarafından bu döneme özel birçok etkinlikle kutlanıyor...

TÜRKİYE Cumhuriyeti, kuruluşunun ardından geçen bir asırlık yolculuğu 29 Ekim'de tamamlanmış olacak. Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne uzanan yolculuğunda, kalkınmanın önemli ayaklarından birini de Türk **sanayisi** ve iş dünyası oluşturuyor. Bu kapsamda Cumhuriyet'in bir asırlık yürüyüşü, iş dünyası tarafından da bu döneme özel birçok etkinlikle kutlanıyor.

■ **Istanbul Ticaret Odası**'nın yayınladığı İstanbul Ticaret Gazetesi 29 Ekim haftasında '100. Yıl özel sayısı' olarak çıkarıldı. Cumhuriyet'in 100'üncü yılı anısına bir 'prestij yayın' hazırlandı. Ayrıca Cumhuriyet resepsiyonu ve senfoni orkestrası eşliğinde konser, 22 Ekim'de düzenlendi. Oda, en az 12 bin Türk bayrağı ve Türk bayrağı rozeti yaptırırken, 100'üncü yıl anısına pul ve hatıra para da bastırıldı.

■ **ISO** tarafından yapılan **'İstanbul Sanayi Odası** 100. Yıl Cumhuriyet Anaokulu' hizmete açılıyor. Sancaktepe'de açılacak okul; 12 sınıfının yanı sıra konferans salonu, yemekhane ve oyun alanlarına da sahip.

■ **Türkiye Bankalar Birliği** (TBB), ülke ekonomisi ve bankacılık sektörünün son bir asırdaki gelişimini ele alan, 'Cumhuriyetimizin 100. Yılında Türkiye Bankacılık Sektörü' başlıklı basılı ve elektronik bir kitap yayımladı.

■ **Kalyon Holding**, Cumhuriyet'in 100'üncü yılı için 'Vatan, Kutsal Emanet...' reklam filmi hazırladı. Atatürk'ün önderliğinde kurulan Cumhuriyet'i ilelebet korumanın yegâne yolunun, ekonomide güçlü bir ülke olmaktan geçtiği vurgulanan filmde, Holding'in imza eserlerinden bahsedilerek; 'kutsal emanet' şeklinde ifade edilen vatan için var güçle çalışmaya devam edileceği vurgulandı.

■ **Türk Telekom**'un hayata geçirdiği #YüzyıllıkSöz projesi kapsamında vatandaşlar, 444 0 100'ü arayarak ya da SMS'le mesaj bırakarak Türkiye Cumhuriyeti'nin bir sonraki yüzyılına sesleniyor.

■ **Turkcell**, Cumhuriyet'in 100'üncü yılını ekosistemindeki dijital markalarıyla kutluyor. TV+, fizy, BiP, lifebox ve GAME+'ın premium ayrıcalıklarını tüm kullanıcılarına ücretsiz olarak açan Turkcell, 29 Ekim günü Salla Kazan ile de milyonlarca kişiye 10 GB internet hediye ediyor.

■ **Şişecam**, 100 yıllık Cumhuriyet'in kuruluş felsefesinin ve gelişiminin izlerini cam eserlere yansıttığı 'Gururla Koleksiyonu'nu tanıttı.

■ **Sabancı Topluluğu**, Cumhuriyet'in 100'üncü yılını, Şef Cem Mansur yönetimindeki Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası'nın İstanbul'da verdiği Cumhuriyet'in 100. Yılı Konseri ile kutladı.

■ **Teknosa**, Atatürk'ün sözlerini kendi sesinden yapay zekayı kullanarak seslendirdi.

■ **IGA İstanbul Havalimanı**, konuklarına unutamaya-cakları anlar yaşatacak etkinliklere imza atarken, 100. yıl reklam filmini de etkinliklerle eş zamanlı tüm TV, dijital ve sosyal platformlarda izleyicisi ile buluşturuyor.

İş dünyasından güçlü mesaj

Erdal
Bahçıvan

Gürsel
Baran

İş dünyası temsilcileri, Cumhuriyet'in 100. yılını yayımladıkları mesajlarla kutladı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, "Türkiye Cumhuriyeti'nin ilan edilmesi, bütün dünyanın karşısında dimdik durmak, 'Biz Türkiye'yiz' demektir" dedi. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan, "Cumhuriyetimiz İkinci Yüzyılına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya

yüzde 25 civarında değer üreterek giriyor" değerlendirmesinde bulundu.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran ise "Türk milleti, Milli Mücadele ruhunu ülkenin kalkınması ve gelişmesi için de harekete geçirerek, azmiyle, birlik ve beraberliğiyle 100 yılda Türkiye Cumhuriyeti'ni geliştirmiş, bölgesinde ve dünyada söz sahibi bir ülke durumuna getirmiştir" dedi.

Rifat
Hisarcıkloğlu

55 yıldır ISO 500'de yer alan 19 kuruluşa ödül

Toplu iğne yapamayan Türkiye'den 250 milyar dolardan fazla ihracat yapan Türkiye'ye!

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Cumhuriyet'in 100. yılı kapsamında düzenlenen etkinlikte, 1968'den bu yana **ISO 500**'de yer alan 19 **sanayi** kuruluşuna ödül verdi.

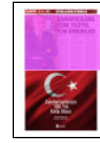
Rahmi M. Koç Müzesi'nde **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ve **İSO** Meclis Başkanı **Ender Yılmaz**'ın ev sahipliğinde düzenlenen "100. Yıl Cumhuriyet Kutlama Gecesi"ne, İstanbul Valisi Davut Gül, Beyoğlu Kaymakamı Can Aksoy, Beyoğlu Belediye Başkanı Haydar Ali Yıldız, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı **Şekib Avdagiç**, **İSO** Meclis Üyeleri ve işadamları katıldı. Gecede, 1968'den bu yana **ISO 500**'de yer alan 19 **sanayi** kuruluşuna ödül takdim edildi.

Gecede konuşan İstanbul Valisi Gül, "Cumhuriyet'imizi kuran başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşlarına ve bu 100 yıllık serüvende bu memleketi bize yurt eden her bir şehidimize minnettarız. Türkiye'nin bugünü dünden daha iyi, inanıyorum ki yarını da bugünden daha iyi olacak. Toplu iğne yapamayan Türkiye'den 250 milyar doların üzerinde ihracat yapan bir Türkiye'ye geldik. Bu elbette tesadüf değil. Başta **İstanbul Sanayi Odası** olmak üzere **sanayicilerimizin** bu başarıda çok büyük katkısı var" dedi.

YENİ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ise **İSO** olarak Cumhuriyet'in kazandırdıklarının bilincinde olduklarının altını çizerek "Artık Cumhuriyet'imizin ikinci yüzyılı başlıyor. Bu 100 yıllık hikayenin bugünde dünyanın en gelişmiş 20 ekonomisi arasında gösteriliyorsak, bunda **sanayimizin** verdiği mücadeleye de hiç küçümsenemez. Kuşkusuz bu katkı yeni yüzyılımızda çok daha yüksek düzeylere çıkacaktır. Artık yüksek teknoloji, dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve Türk **sanayisinin** katma değerden ve yüksek teknolojiden pay alarak kendini gelecek rekabete hazırlanması olarak adlandırdığımız bir döneme doğru yolculuk yapıyoruz" diye konuştu.

Kesintisiz olarak 1968'den bu yana **ISO 500** listesinde yer alan 19 firma şöyle: Arçelik, BMC Otomotiv, Borusan Mannesmann Boru, Bossa, Deva Holding, Dyo Boya, Eczacıbaşı, Ereğli Demir ve Çelik, Goodyear, Gübre Fabrikaları, Hektaş, Makine ve Kimya Endüstrisi, Man Türkiye, Mutlu Akü, Orta Anadolu Ticaret ve **Sanayi** İşletmesi, Otokar, Türk Demir Döküm, Türk Traktör, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları AŞ.

SANAYİCİLERE YENİ YÜZYIL İÇİN ÖNERİLER

Erdağ Bahçivan, Türk **sanayisinin** ikinci 100 yılına ilişkin beklentilerine değinerek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dünya değişiyor. Bu değişimi çok iyi okumak, bu değişimde baş aktör ve bu değişimi yönlendirenlerin içerisinde olmak lazım. Aksi takdirde başkalarının aktör olduğu bir senaryoda siz ikinci pozisyonda kalırsınız ve ileriki yıllarda katma değer farklılıkları artar. Onun için Türkiye'nin yeni yüzyıldaki **sanayileşme** noktasında bilgiye ve teknolojiye bağlı konuları ve onunla birlikte yürüyecek insan kaynağını eğitim planını çok iyi götürmesi gerekiyor. Artık emekten ve emeğin gücünden değer oluşturan bir üretim toplumu olarak rekabet etme ve yer bulabilme şansınız yok.

Artık bilgidir ve bilgi gelişiminden pay alarak ve onu ürüne, katma değere dönüştürerek yeni hikaye yazmanız gerekiyor. Teknolojik ve bilgi noktasındaki gelişmeleri çok doğru takip ederek, o konuda yetiştirdiğiniz insanların eğitim altyapısını çok doğru tayin ederek süreci yürütmemiz gerekiyor. Özellikle AR-GE çalışmalarının tüm firmalarımızda mümkün olduğunca güçlü yer alması, üniversitelerimiz ile iş birliğinin artırılması gerekiyor. Üniversitelerin de reel sektörün bu yolculuğuna nasıl katkı sağlayacaklarına dair bir vizyona dönüşmeleri gerekiyor. Bunu **sanayicinin** tek ba-

şına yapması mümkün değil. Bu bir kültür. Bu noktada son yıllarda devletimizin de verdiği teşviklerin ve itici gücün bu yöne doğru olduğunu memnuniyetle söylüyoruz."

Bahçivan, dijitalleşme ve sürdürülebilirliği bir arada götürmeleri halinde güçlü bir fırsat yakalayabileceklerini kaydederek, bu konuda **ISO** olarak geleceği bunun üzerine kurabilmek için görevlerini yerine getirmeye çalıştıklarını söyledi.

Hızlı bir değişimin içinde olduklarını, bu değişimi çok iyi takip etmeleri gerektiğini dile getiren Bahçivan, yeni yatırım yaparken ve insan kaynağı hazırlarken gelecek stratejilerinin çok iyi oluşturulması gerektiğini bildirdi.

Bahçivan, geleceğe hazırlanırken iyi planlama ve stratejik aklin önemine değinerek, kararların iyi bir ekip çalışmasıyla alınması gerektiğini vurguladı.

Orta Vadeli Program'da (OVP) bugüne kadar görülmemiş boyutta **sanayi** adına stratejik bir harita çıkarıldığını dile getiren Bahçivan, değişimci bir bakış açısının oluştuğunu anlattı.

Tüm toplantılarında **sanayide** alınması gereken konuları gündem getirdiklerini kaydeden Bahçivan, **Sanayi** ve Teknoloji Bakanlığı'nun son yıllarda bu alanda çok değerli adımlar attığını vurguladı.

"SÜRDÜRÜLEBİLİR VE KATMA DEĞERLİ ÜRETİMİ BAŞARACAĞIZ"

ISO Başkan Bahçivan, Türk **sanayi**

sinin dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve yüksek katma değerli üretimi başanıp başaramayacağına ilişkin, "Bu konuda benim hiç şüphem yok. Başka da yolu-muz yok. Bu konudaki iradeyi ve niyeti görmenin hazzını yaşıyorum. Kolay olacak mı? Hiçbir şey hayatta kolay değil. Ancak o konudaki aklin giderek ciddi anlamda oluştuğunu görüyorum. Bu konuda ümitsiz değilim." diye konuştu.

Türk **sanayisini** 100 yıl sonra neredemeyi arzu ettiğine ilişkin Bahçivan, "Dünya ihracatında bugünkünden çok daha fazla katma değerli ürünlerle pay alan, birçok konuda artık yabancı lisansı veya patenti değil, kendi oluşturduğu fikir gücüyle bunun önderliğini yapan, dünyaya kendi markalarıyla teknoloji satmayı başabilen, sadece Türkiye'de değil, yurt dışında yatırımlarını yapan, başka ülkelerde birikmiş gücünü yatırımcı olarak kullanabilen, dünyaya sadece mal satarak değil yatırım yaparak da hakim olan, çok daha kaliteli üniversitelerimiz ve eğitim kuruluşlarıyla donatılmış ve yetiştirilmiş insan gücü olan, gayri safi milli hasıla içinden daha fazla pay alan bir **sanayi** toplumu görmek." açıklamalarında bulundu.

Bahçivan, **ISO'nun sanayide** Türkiye'nin en değerli markaları arasında yer aldığını belirterek, yeni 100 yılın değişiminde de **ISO'nun** birikimiyle, tecrübesiyle, vizyonuyla ve çizdiği yol haritasıyla görevini fazlasıyla yapmaya devam edeceğini sözlerine ekledi.

YOKLUKLARLA BAŞLAYAN TÜRK SANAYİSİNİN 100 YILLIK YOLCULUĞU

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Yokluklar için de başlayıp ihracatı 250 milyar dolara yaklaştırmış, tüm sektörlerde dünyada artık rekabet edebilecek bir boyuta gelmiş, tecrübe kazanmış bir iş gücü bulunan, yabancı sermayeli yatırımlara sahip, farklı sektörlerde güçlü firmaların yer aldığı, bütün zorluğa ve kısıtlı koşullara rağmen üretim ve yatırım aşkını kaybetmemiş, sürekli yeni yatırımlarla da geleceği planlayan bir sanayi ruhu var Türkiye'de." dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yürütme Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, yokluklarla başlayan Türk sanayisinin gayri safi milli hasıladan yüzde 20-25 pay alma noktasına ve 250 milyar dolarlık ihracata ulaştığını belirterek, "Bugün geldiğimiz noktayı son derece değerli ve gurur verici buluyoruz." dedi.

Bahçivan, Osmanlı dönemindeki katma değere değinerek, "Sanayi bir kenara bırakıldığında sanayileşmenin ilk adımların zorluk ve yokluklarla kurtulmuş Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında görüldüğü" dedi.

Sırdan kurtulan bir cumhuriyetin ilk yıllarında sermaye, teknoloji ve yaşanan savaşlar nedeniyle insan ekşinin bulunduğu dile getiren Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sanayinin gerçek anlamında filizlenmesi Cumhuriyetin ilk yıllarında kurumsal bir boyut alması ve arkasından da 1930'lu yıllarda devlet eliyle yapılan birtakım yatırımlarla olmuştur. O da bazı temel alanlarda. Arkasından İkinci Dünya Savaşı yaşanmış ancak 1950'li yıllardan itibaren özel sektörün de konuya dahil olmasıyla kamu ve özel sektör yatırımlarıyla bir sanayi hamlesi girişimini görebiliyoruz. Özellikle İstanbul ağırlıklı bir sanayi var Cumhuriyetin ilk yıllarından 1960'a kadar. İstanbul'un belirli bir birikimi oluşmasıyla sanayinin Anadolu'ya yayıldığına geçiyoruz. Farklı illerde yaygınlaşan sanayi ile Anadolu'nun da bir sanayi toplumu olduğunu yıllar için de izliyoruz."

"BÜTÜN ZORLUKLARA RAGMEN SÜREKLİ YENİ YATIRIMLARLA GELECEĞİ PLANLAYAN BİR SANAYİ RUHU VAR"

Erdal Bahçivan, gelinen noktada Türk sanayisinin ülkenin toplam gayri safi milli hasılasından yüzde 20-25 aralığında pay aldığını belirterek, "Bu tabii ki yeterli değil ancak yokluklar içinde başlayıp ihracatı 250 milyar dolara yaklaştırmış, tüm sektörlerde dünyada artık rekabet edebilecek bir boyuta gelmiş, gerek beyaz veya mavi ya da kara noktada çalışabilecek ve tecrübe kazanmış bir iş gücü bulunan, yabancı ortaklıklar ve yabancı sermayeli yatırımlara sahip, farklı sektörlerde güçlü firmaların yer aldığı, bütün zorluğa ve kısıtlı koşullara rağmen üretim ve yatırım aşkını kaybetmemiş, sürekli yeni yatırımlarla da geleceği planlayan bir sanayi ruhu var Türkiye'de." ifadelerini kullandı.

Bahçivan, ulaşılın bu noktaya rağmen "Neden daha iyisini yapamadık. Bundan daha iyisi olamaz mıydı?" sorusunu da gündemlerinden çıkarmaları gerektiğini belirterek, "Yapılanların hepsi gurur verici ancak geleceği ararken de dün hangi noktaların bizi arzu ettiğimizi boyuta getirmediğini ve bundan sonra neleri yaparak Türkiye'nin yeni yüzyılını da daha iyi noktalara geleceğimizi stratejik olarak ele almamız lazım." diye konuştu.

"BUGÜN GELDİĞİMİZ NOKTAYI SON DERECE DEĞERLİ VE GURUR VERİCİ BULUYORUM"

İSO Başkanı Bahçivan, bugün gelinen noktayı son derece değerli ve gurur verici bulduğunu kaydederek, "Ancak ümit ediyorum ki 100 yıl sonra konuşulduğumuz zaman bu koltuklarda otursanız, bizden çok daha fazla dünyada söz sahibi olmuş, o günün gerçekleri noktasında gücünü daha perçinlemiş bir Türkiye sanayisini konuşabilecektir." dedi.

Geçmiş 100 yılda Türk sanayisinin en kritik aşamalarına değinen Bahçivan, her 10 yılda kendisine göre bir hikayesinin bulunduğunu, 1930'lu yıllarda devlet eliyle sanayi kalkınması yapıldığını, 1940'larda İkinci Dünya Savaşı nedeniyle tüm dünya gibi Türkiye'nin de durduğunu, 1950'lerde çok partili hayata geçmesiyle özel sektörün sanayide yer almaya başladığını, 1960'larda demokrasiye ara verildiğini ancak sanayinin başta otomotiv olmak üzere yön değiştirmeye ve farklı kollarla gelişmeye başladığını anlattı.

Bahçivan, 1970'lerde Anadolu'nun yavaş yavaş hareketlenmeye başladığını belirterek, "1980'lerde merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile birlikte ithal ikamesi döneminin kapatılıp sanayinin rekabeti öğrendiğini ve bu yollarla özellikle vizyon geliştirme noktasında kayıtlara geçtiğini, Türkiye'nin rotasını değiştirdiğini, 1990'larda bu durumun kısmen devam ettiğini ancak ikinci yarıda ekonomik sıkıntılar ve istikrarsızlıklar nedeniyle önemli bir fırsat kaçırdığını söyledi.

"Sanayicinin geçmişte de bugün de en büyük sıkıntısı finansman olmuştur"

Erdal Bahçivan, sanayinin 2000'li yıllarla birlikte ekonomik noktadaki birçok problemi dönemin arkasından finansal istikrarın yaşandığını belirterek, şu ifadeleri kullandı:

"Bununla beraber 20-30 milyar dolar ihracattan 250 milyar dolar ihracata gittiğimiz, birçok sektörde hem yatırımların hem de üretimin kendini gösterdiği istikrarlı bir büyüme dönemi. Bu 2015-2016'ya kadar gidiyor. Son yıllarda da tekrar bazı gelişmelerden dolayı tekrar patinaj yaptığımız bir dönem. Ancak her 10 yılın bir hikayesi var. İnşallah 2020 ve sonrasında da sanayinin gerçek anlamda gelecek ufuklarının oluşacağı ki artık onların konuşulduğu ve çok daha fazla yer bulduğu dönemdir. Yüksek teknoloji, dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve Türk sanayisinin daha katma değere sahip ve yüksek teknolojiden pay alarak kendisini gelecek rekabete hazırladığı bir döneme yolculuk yapıyoruz."

Bahçivan, geçmiş 100 yılda Türk sanayisinin en çok zorlandığı konuya işaret ederek, "Finansman tabii Türk sanayicinin yurt dışındaki rakipleri ile en önemli fırsat eşitliği yaratan konu başlığı. Özellikle sanayinin ihtiyacı olan kaliteli ve uzun vadeli finansman kaynaklarını ne yazık ki geçmiş yıllarda, yakın tarihte veya bugüne baktığımızda çok rahat kendi dünyamızın farklı coğrafyalarındaki eş değer sanayiciler kadar rahat bulamayan bir yapıda Türk sanayicisi. Bunun da rekabetteki eksikliği ni ve ihracat pazarlarına çıktığımızda üzerimize yarattığı sıkıntıyı fazlasıyla hissediyoruz. [Zorlandığımız] Konular arasında hangisi ilk sırada' dersimiz buna cevap olarak finansman derim." ifadelerini kullandı.

"Türkiye'nin hemen hemen tümüne yayılmış bir sanayi gücümüz var"

İSO Başkanı Bahçivan, Türk sanayisinin geldiği noktaya değinerek, "Halihazırda ihracatın yüzde 92-93'ünü sanayi sektörü yapıyor, toplam çalışan nüfusun yüzde 25-30'u sanayide olduğunu varsayıyoruz ki bunun kaydı dışı kısmı da var. Türkiye'nin hemen hemen tümüne yayılmış bir sanayi gücümüz var. Artık her ilimiz-

de organize sanayi bölgesi var hatta ilçelerimize kadar inmiş durumda. Sanayinin üretim yapmadığı sektör yok denecek kadar derin. Savunma sanayi bunun en çarpıcı örneklerinden." diye konuştu.

Türkiye'nin sanayide artık birçok alanda kendisini kanıtladığını dile getiren Bahçivan, bunlardan bazı-

larının tekstil, hazır giyim, otomotiv, elektronik ve beyaz eşya, demir-çelik, makine, kimya olduğunu söyledi.

Bahçivan, birçok sektörde kendisini ispatlamış, dünya çapında rekabet koşullarına uyum sağlayan ve başarısını kanıtlayan sektörlerin bulunduğunu vurguladı.

YOKLUKLARLA BAŞLAYAN TÜRK SANAYİSİNİN 100 YILLIK YOLCULUĞU

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Yokluklar içinde başlayıp ihracatı 250 milyar dolara yaklaştırmış, tüm sektörlerde dünyada artık rekabet edebilecek bir boyuta gelmiş, tecrübe kazanmış bir iş gücü bulunan bir sanayi ruhu var Türkiye'de" dedi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, yokluklarla başlayan Türk **sanayisinin** gayri safi milli hasıladan yüzde 20-25 pay alma noktasına ve 250 milyar dolarlık ihracata ulaştığını belirterek, "Bugün geldiğimiz noktayı son derece değerli ve gurur verici buluyorum." dedi. Bahçivan, Osmanlı dönemindeki katma değerden uzak **sanayi** bir kenara bırakıldığında **sanayileşmenin** ilk adımı olan zorluk ve yokluklarla kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında görüldüğünü söyledi.

İNSAN EKSİĞİ VARDI

Sıfırdan kurulan bir cumhuriyetin ilk yıllarında sermaye, teknoloji ve yaşanan savaşlar nedeniyle insan eksikliğinin bulunduğu dile getiren Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"**Sanayinin** gerçek anlamında filizlenmesi Cumhuriyetin ilk yıllarında kurumsal bir boyut oluşması ve arkasından da 1930'lu yıllarda devlet eliyle yapılan bir takım yatırımlarla olmuştur. O da bazı temel alanlarda. Arkasından İkinci Dünya Savaşı yaşanması ancak 1950'li yıllardan itibaren özel sektörün de konuya dahil olması kamu ve özel sektör yatırımlarıyla bir **sanayi** hamlesi girişimini görebiliyoruz. Özellikle İstanbul ağırlıklı bir **sanayi** var Cumhuriyetin ilk yıllarından 1960'a kadar. İstanbul'un belirli bir birikimi oluşmasıyla **sanayinin** Anadolu'ya yayıldığını görüyoruz. Farklı illerde yaşanan **sanayi** ile Anadolu'nun da bir **sanayi** toplumu olduğunu yıllar için de izliyoruz."

GELECEĞİ PLANLAYAN BİR SANAYİ RUHU VAR

Erdal Bahçivan, gelinen noktada

Türk **sanayisinin** ülkenin toplam gayri safi milli hasılasından yüzde 20-25 aralığında pay aldığını belirterek, "Bu tabii ki yeterli değil ancak yokluklar içinde başlayıp ihracatı 250 milyar dolara yaklaştırmış, tüm sektörlerde dünyada artık rekabet edebilecek bir boyuta gelmiş, gerek beyaz yaka gerek mavi yaka noktasında çalışabilecek ve tecrübe kazanmış bir iş gücü bulunan, yabancı ortaklıklar ve yabancı sermayeli yatırımlara sahip, birçok üretilen ithalata gerek bırakmayacak ölçüde bu işi eline alabilmiş olan farklı sektörlerdeki güçlü firmaların yer aldığı, bütün zorluğa ve kısıtlı koşullara rağmen üretim ve yatırım askını kaybetmemiş, sürekli yeni yatırımlarla da geleceği planlayan bir **sanayi** ruhu var Türkiye'de. Bunlara insan iftihar ediyor." ifadelerini kullandı. Bahçivan, ülasetin bu noktaya ulaşmasını "Neden daha iyisini yapamadık. Bundan daha iyisini yapamadık mı?" sorusunu da gündemlerinden çıkarmaması gerektiğini belirterek, "Yapılanların hepsi gurur verici ancak geleceği ararken de dün hangi noktaların bizi arzu ettiğimiz boyuta getirmediyse ve bundan sonra neleri yaparak Türkiye'nin yeni yüzyılında daha iyi noktalarla geleceğimizi stratejik olarak ele almamız lazım." diye konuştu.

İSO Başkanı Bahçivan, Türk **sanayisinin** geldiği noktaya değinerek, "Halihazırda ihracatın yüzde 92-93'ünü **sanayi** sektörü yapıyor, toplam çalışan nüfusun yüzde 25-30'u **sanayide** olduğunu varsayarsanız ki bunun kayıt dışı kısmı da var. Türkiye'nin hemen hemen tümüne yayılmış bir **sanayi** gücümüz var. Artık her ilimizde organize **sanayi** bölgesi var hatta ilçelerimize kadar inmiş durumda. **Sanayimizin** üretimi yapmadığı

sektör yok denecek kadar derin. Savunma **sanayi** bunun en carpıcı örneklerinden." diye konuştu. Türkiye'nin **sanayide** artık birçok alanda kendisini kanıtladığını dile getiren Bahçivan, hazır giyim, otomotiv, elektronik ve beyaz eşya, demir-çelik, makine, kimya olduğunu söyledi.

Bahçivan, birçok sektörde kendisini ispatlamış, dünya çapında rekabet koşullarına uyum sağlayan ve basansını kanıtlayan sektörlerin bulunduğunu vurguladı.

DİJİTALLEŞME VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Erdal Bahçivan, dijitalleşme ve sürdürülebilirliği bir arada götürmeleri halinde güçlü bir fırsat yakalayabileceklerini kaydederek, bu konuda **İSO** olarak geleceği bunun üzerine kurülebilir için görevlerini yerine getirmeye çalıştıklarını söyledi. Hızlı bir değişimin içinde olduklarını, bu değişimi çok iyi takip etmeleri gerektiğini dile getiren Bahçivan, yeni yatırım yaparken ve insan kaynağı hazırlarken gelecek stratejilerinin çok iyi oluşturulması gerektiğini bildirdi.

Bahçivan, geleceğe hazırlanırken iyi planlama ve stratejik akıl önemine değinerek, kararların iyi bir ekip çalışmasıyla alınması gerektiğini vurguladı.

Orta Vadeli Program'da (OVP) bugüne kadar görülmemiş boyutta **sanayi** adına stratejik bir harita çizildiğini dile getiren Bahçivan, değişimi bir bakış açısının oluştuğunu anlattı.

Tüm toplantılarında **sanayide** alınması gereken konular gündem getirdiklerini kaydeden Bahçivan, **Sanayi** ve Teknoloji Bakanlığı'nın son yıllarda bu alanda çok değerli adımlar attığını vurguladı.

Bugün geldiğimiz nokta değerli ve gurur verici

İSO Başkanı Bahçivan, bugün gelinen noktayı son derece değerli ve gurur verici bulunduğunu kaydederek, "Ancak ümit ediyorum ki 100 yıl sonra konuştuğu zaman bu yokluklarda oturanlar, bizden çok daha fazla dünyada söz sahibi olmuş, o günün gerçekleri noktasında gücünü daha perçinlemiş bir Türkiye **sanayisini** konuşabilecekler" dedi. Geçmiş 100 yılda Türk **sanayisinin** en kritik aşamalarına değinen Bahçivan, her 10 yılda kendisine göre bir hikayesinin bulunduğunu, 1930'lu yıllarda devlet eliyle **sanayi** kalkınması yaşandığını, 1940'larda İkinci Dünya Savaşı nedeniyle tüm dünya gibi Türkiye'nin de durduğunu, 1950'lerde çok parti hayatı geçilmesiyle özel sektörün

sanayide yer almaya başladığını, 1960'larda demokrasiye ara verildiğini ancak **sanayinin** başta otomotiv olmak üzere yön değiştirme ve farklı kollarla gelişmeye başladığını anlattı.

Bahçivan, 1970'lerde Anadolu'nun yavaş yavaş harekete geçmeye başladığını belirterek, 1980'lerde merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile birlikte ithal ikamesi döneminin kapatılıp **sanayinin** rekabeti öğrenildiğini ve bu yılları özellikle vizyon geliştirme noktasında kayıtlara geçtiğini, Türkiye'nin rotasını değiştirdiğini, 1990'larda bu durumun kısmen devam ettiğini ancak ikinci yarısında ekonomik sıkıntılar ve istikrarsızlıklar nedeniyle önemli bir fırsatın kaçırıldığını söyledi.

Bahçivan'dan sanayicilere yeni yüzyıl için öneriler

Erdal Bahçivan, Türk **sanayisinin** ikinci 100 yılına ilişkin beklentilerine değinerek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dünya değişiyor. Bu değişimi çok iyi okumak, bu değişimde baş aktör ve bu değişimi yönlendirenlerin içerisinde olmak lazım. Aksi takdirde başkalarının aktör olduğu bir senaryoda siz ikinci pozisyonda kalırsınız ve ileriki yıllarda katma değer farklılıkları artar. Onun için Türkiye'nin yeni yüzyıldaki **sanayinin** noktasında bilgiye ve teknolojiye bağlı kulan ve onlarla birlikte yürüyecek insan kaynağını eğitim planını çok iyi gözetmesi gerekiyor. Artık emekten ve emeğin gücünden değer oluşturan bir üretim toplumu olarak rekabet etme ve yer bulabilme şansınız yok.

Artık bilgidin ve bilgi gelişiminden

pay alarak ve onu ürüne, katma değere dönüştürerek yeni hikaye yazmanız gerekiyor. Teknolojik ve bilgi noktasındaki gelişmeleri çok doğru takip ederek, o konuda yetiştirdiğiniz insanları eğitim atlaypsını çok doğru tayin ederek süreci yürütmemiz gerekiyor. Özellikle AR-GE çalışmalarının tüm firmamızda mümkün olduğunca güçlü yer alması, üniversitemiz ile iş birliğinin artırılması gerekiyor. Üniversitelerin de reel sektörün bu yolculuğuna nasıl katkı sağlayacaklarına dair bir vizyona dönüşmeleri gerekiyor. Bunu **sanayicilerin** tek başına yapması mümkün değil. Bu kültür. Bu noktada son yıllarda devletimizin de verdiği teşviklerin ve itici gücün bu yönde doğru olduğunu memnuniyetle söylüyoruz."

Sürdürülebilir ve katma değerli üretimi başaraçağız

İSO Başkanı Bahçivan, Türk **sanayisinin** dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve yüksek katma değerli üretimi başaraşamayacağına ilişkin, "Bu konuda benim hiç şüphem yok. Başka da yolumuz yok. Bu konudaki iradeyi ve niyeti görmemizin hazını yaşıyorum. Kolay olacak mı? Hiçbir şey hayatta kolay değil. Ancak o konudaki aklin giderek ciddi anlamda oluştuğunu görüyorum. Bu konuda ümitsiz değilim" diye konuştu.

Sanayicinin en büyük sıkıntısı FİNANSMAN OLMUŞTUR

Erdal Bahçivan, **sanayide** 2000'li yıllarda birlikte ekonomik noktadaki birçok problemi dönemin arkasından finansal istikrarın yaşandığını belirterek, şu ifadeleri kullandı:

"Bununla beraber 20-30 milyar dolar ihracattan 250 milyar dolar ihracata gittik, birçok sektörde hem yatırımların hem de üretimin kendini gösterdiği istikrarlı bir büyüme dönemi. Bu 2015-2016'ya kadar gidiyor. Son yıllarda da tekrar bazı gelişmelerden dolayı tekrar patinaj yaptığımız bir dönem. Ancak her 10 yılın bir hikayesi var. İnşallah 2020

ve sonrasında da **sanayinin** gerçek anlamda gelecek ufuklarının oluşacağı ki artık onların konuşulduğu ve çok daha fazla yer bulduğu dönemdeyiz. Yüksek teknoloji, dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve Türk **sanayisinin** daha katma değerden ve yüksek teknolojiden pay alarak kendisini gelecek rekabete hazırladığı bir döneme yolculuk yapıyoruz."

Bahçivan, geçmiş 100 yılda Türk **sanayisinin** en çok zorlandığı konuya işaret ederek, "Finansman tabii Türk **sanayicisinin** yurt dışındaki rakipleri ile en önemli fırsat eşitsizliği

yaratıcı konu başlığı. Özellikle **sanayinin** ihtiyacı olan kaliteli ve uzun vadeli finansman kaynaklarını ne yazık ki geçmiş yıllarda, yakın tarihte veya bugüne baktığımızda çok rahat kendi dünyanın farklı coğrafyalarındaki eş değer **sanayiciler** kadar rahat bulamayan bir yapıda Türk **sanayisi**. Bunun da rekabetteki eksikliği ve ihracat pazarlarına çıktığımızda üzerimizde yarattığı sıkıntıyı fazlasıyla hissediyoruz. (Zorlandığımız) Konular arasında hangisi ilk sırada derslenir buna cevap olarak finansman derim" ifadelerini kullandı.

İnsan kaynağının; **eğitim, sektör** ve **kariyer** planlamasıyla çok doğru götürülmesi gerekiyor

ERDAL BAHCAN

İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO)
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Cumhuriyetimizin 100 yıllık sanayileşme serüveni meşak-katlerle doludur. Fakat bu 100 yıllık hikayenin bugünde dünyanın ve gelişmiş 20 ekonomisi arasında gösteriliyorsa, bunda sanayimizin verdiği mücadele küçümsenemez.

Cumhuriyetimizin daha ilk yıllarında, İzmir İktisat Kongresi ile ilk tohumları atılan ve her 10 yıllık dilimlere baktığımızda ivmelenerek devam eden sanayileşme sürecimiz, Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya yüzde 25 civarında bir katkı ve değer üretmek girmektedir. Kuşkusuz bu katkı yeni yüzyılda çok daha yüksek düzeylere çıkacaktır. Çünkü biliyoruz ki sanayiden güçlü bir katkı alamayan ülkeler, ne yazık ki refah toplumu olma yolunda çok gerilere düşmektedir.

Ülkemizin bu anlamda sanayileşme sürecine onar yıllık dilimler şeklinde bakalım olursak 1930'lu yıllarda sanayileşmenin devlet eliyle oluştuğunu görürüz. Maalesef 1940'lı İkinci Dünya Savaşı yıllarından tüm dünyayla beraber Türkiye'nin de durduğu, hatta küçüldüğü bir dönem. 1950 çok partili hayata geçişle beraber Demokrat Parti ile özel sektörün artık sanayide yer almasına başladığı bir dönem. 1960'lı yılları yine bir demokrasiye ara verme dönemi ama sanayinin başta otomotiv sanayi olmak üzere

Türkiye'de yön değiştirmeye başladığı ve farklı sanayi kollarının gelişmeye başladığı dönem olarak hatırlarız. Yetmişli yıllar artık Anadolu'nun yavaş yavaş harekete geçmeye başladığı bir dönemdir.

1980'li yıllar ise Merhum Turgut Özal ile beraber Türkiye'de ithal ikamesi döneminin kapıldığı dönemdir. Bu dönem belki ilk başta Türk sanayicisinin en çok karşı çıktığı ama rekabeti öğrendiği dönemdir. 1980'li yıllara sanayicimize ve iş dünyamıza vizyonlarını geliştirme noktasında pek çok pencerenin açıldığı yıllar olarak da bakabiliriz ki hakikaten Türkiye'nin belki aks değiştirdiği, rota değiştirdiği en önemli dönemdir.

1990'lar belli ölçülerde olumlu gittiğimiz ama ne yazık ki 90'ların ikinci yarısından sonra yaşanan ekonomik sıkıntılar ve istikrarsızlıkların damga vurduğu bir dönem olarak hatırlanacaktır. Bu yılları kaybettiklerimiz fırsat penceresi olarak da değerlendirilebilir.

2000'li yıllar, zaten hepimiz için yakın bir tarih. Türkiye'de ekonomik noktadaki birçok problemleri dönemin arkasından gelen, özellikle de enflasyon ve finansal istikrar döneminin kendini gösterdiği ve bununla beraber yine 30 milyar dolar ihracatlardan 250 milyar dolara çıktığımız, farklı birçok sektörde hem yatırımların hem de üretimin kendini gösterdiği bir istikrarlı büyüme dönemi diyebiliriz bu dönem için. 2015'ten 2016'ya kadar giden bir süreç bu.

2020 ve sonrası yani bugün

in söyleyebileceğim şey sanayinin gerçek anlamda gelecek ufuklarını oluşturacağımız yıllardır bu yıllar. Artık yüksek teknoloji, dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve Türk sanayisinin katma değerden ve yüksek teknolojiden pay alarak kendini gelecek rekabete hazırlaması olarak adlandırıyoruz bir döneme doğru yolculuk yapıyoruz.

Biraz önce değindiğim gibi 100 yıllık bu süreçte sanayimiz her zaman üzerine düşen sorumluluğun bilinciyle hareket etmiştir. Bu sorumluluğun gereği olarak Türkiye'deki ihracatın hemen hemen yüzde 92'si-93'ü şu anda sanayi üzerinden akıyor. Bu yıl da ihracatımızın 250-260 milyar mertebesinde olacağını düşünüyoruz. Toplam çalışan nüfusunun yaklaşık yüzde 25-30 arası sanayide olduğunu varsayıyoruz ki tabii bunun bir de diğer

sektörlerimiz kadar olmasa da kayıt dışı boyutu da var.

Cumhuriyetimizin yeni yüzyılına girerken Türkiye'nin hemen hemen tümüne yayılmış ve gelişmiş olan bir sanayi gücümüz var artık. En azından her ilimizde hatta ilçelere kadar inmiş durumda olan bir Organize Sanayi Bölgesi yapılanmamız var. Yine çok derin bir sektör farklılığına gidilmiş olan, Türkiye'de bugün üretim yapılmayan sektörün bulunmadığını gururla söyleyebiliriz. Son yıllarda özellikle savunma sanayi bunun en çarpıcı örneklerinden bir tanesi.

Yüksek teknolojinin zaten kendini gösterdiği en önemli alanlardan da bir tanesi savunma sanayi. Ama gerek petrokimya gerek demir çelik gerek makine gerek otomotiv yani bunların her birinde artık her türlü konuda Türkiye'nin bir üretim gücü-

nü de oluşturduğunu söyleyememiz mümkün.

Yine tektüli hazır giyim bugün Türkiye'nin en klasik, en geleneksel ve başarısını en güçlü ortaya koymuş olduğu sektör. Otomotiv, gerek hafif araç gerek ticari araç boyutunda bugün dünyanın birçok ülkesine ihracat yaptığımız ve sadece kendi ana sanayi değil yan sanayileri beraber çok başarılı olduğu bir sektör. Elektronik ve beyaz eşya markalarımız bugün birçok dünya ülkesinde görüyoruz.

Demir çelik tarafına baktığımız zaman yine orada da artık dünyanın birçok ülkesinde varlığını ispat etmiş olan bir Türk sanayisi var. Makedone son yıllarda çok ciddi anlamda başarılar elde ediliyor. Ki makine hakikaten katma değer yaratma anlamında ve sadece ihracat değil, ülkenin belki de sanayi bağımsızlığının en önemli ana işlerinde ve sektörlerinden bir tanesi.

Kimyada da daha çok başarılı bir altyapıya doğru gidiyoruz. Önümüzdeki yıllarda bu alanda mega yatırımlar göreceğimizi bekliyorum. Yatırımların gerçekleşmesi hiç kuşkusuz diğer sektörler gibi cari açığımızın azalmasına da güçlü bir katkı yapacaktır. Çünkü belki de en pahalı ithalat alanlarımızdan birini de enerjiden sonra kimya sektörü oluşturuyor.

Tüm bunları ortaya koyduğumuz 100 yıl boyunca her sektörde kendisini ispatlamış, dünya çapında rekabete uyum sağlayan ve başarıyla da götüren firmalarımızı yaratmayı başardık. Bugün dünya değişiyor, çok hızlı de-

ğişiyor ve böyle bir değişimi çok iyi okumak lazım. Yeni yüzyılda bu değişimin içinde baş aktör olmak lazım. Bunun için kendi teknolojiimize de mutlak kuvvetle hakim olarak götürmemiz lazım. Çünkü aksi takdirde başkaları senaryoda bizi ikinci pozisyonda kalırsın. Üstelik ileri ki yıllarda katma değer farklılıkları çok çok daha da artacak.

Onun için Türkiye'nin yeni yüzyıldaki sanayileşme noktasında bilgiye, teknolojiye bağlı konuları ve onunla beraber yürütecek olan insanı, özellikle her şeyin başı için insan yani beşeri sermayeyi oluşturmamız gerekiyor. O insan kaynağının; eğitim planlamasıyla, sektör planlamasıyla, kariyer planlamasıyla çok doğru götürülmesi gerekiyor. Artık emekten ve emeğin gücünden değer üreten bir üretim toplumu olarak rekabet edebilmek ve yer bulma şansınız yok.

Bilgiden ve bilgi girişiminden pay alarak ve onu ürüne dönüştürerek, onu katma değere dönüştürerek yeni bir hikaye yazmalıyız. Onun için de teknolojik ve bilgi noktasındaki gelişmeleri çok doğru takip ederek ve o noktadaki yetiştireceğimiz insanları da eğitim altyapısını çok doğru tayin ederek götürmemiz gereken bir dönemdeyiz.

Millet olarak birlik ve beraberlik içinde ülkemizin geleceği için çok önemli olan bu adımları, tıpkı Cumhuriyetimizin ilk kuruluşunun başarıyla attığı adımlar gibi bizler ve bizden sonraki nesillerin de atacağından kuşku duymuyorum.

Y^{100. yıl kutlu olsun!} Yaşasın CUMHURİYET

Türkiye Cumhuriyeti, kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği ileri uygarlık yolunda bir asrı geride bıraktı. Yıkılmış bir yapının üzerine kurulan Türk ekonomisi de dünyanın önde gelen ekonomileri arasında yerini aldı. Ancak, hak ettiği ekonomik ve toplumsal refah için Cumhuriyet değerleri ışığında daha gidilecek çok yol, yapılacak çok iş var...

İkinci yüzyıla başlarken, daha rekabetçi bir ekonomi ve daha yüksek refah seviyesi, hedef olarak önümüzde duruyor. Bunun için de Cumhuriyetin ikinci asrında daha güçlü, daha iddialı bir vizyona ihtiyacımız var. Refah toplumuna ulaşabilmek için tüm kesimlere önemli görevler düşüyor.

Türkiye'nin EKONOMİ gazetesi, 29 Ekim özel sayısında, ikinci yüzyılın vizyonuna katkı sunmak amacıyla Türk iş dünyasının önde gelen isimlerinin görüş ve değerlendirmelerine yer verdi.

Rahmi Koç, Güler Sabancı,
Tuncay Özilhan, Bülent
Eczacıbaşı, Alpaslan Çakar, Adnan
Bali, Zeynep Bodur Okyay, Orhan
Turan, Ahmet Zorlu, Abdulkadir
Konukoğlu, Şekib Avdagic, **Erdal
Bahçivan**, Mahmut Asmalı, Ömer
Koç, Murat Ülker, Fuat Tosyalı,
Aydın Doğan, Ahmet Eren, Tevfik
Yamantürk, Mustafa Gültepe,
Nail Olpak, Ömer Aras, Nihat
Özdemir, Mehmet Kutman, Vahap
Küçük, Nilgün Keleş, Erol Bilecik,
Ahmet Erdem, Süleyman Savaş
Erdem, Cem Boyner, Begümhan
Doğan Faralyalı, Süleyman
Sönmez, Mehmet Aktaş, Kutlu
Karavelioğlu, Adil Pelister, Esra
Bezircioğlu, Ramazan Kaya,
Mehmet Gün, Gamze Cizreli,
gazeteniz EKONOMİ
için kaleme aldı...

Cumhuriyetin yeni yüzyılındaki hayalim GSYH'de daha çok payı olan bir **sanayi** toplumu olmaktır

Cumhuriyet tarihinde oluşan **sanayileşme** mirası ve bu dönemden elde edilen kazanımlar, inanıyorum ki cumhuriyetimizin yeni yüzyılının gereklerine uygun bir kalkınmanın da yolunu aydınlatacak.

Erdal Bahçivan
İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Yönetim Kurulu Başkanı

Genç cumhuriyetimizin 100 yıllık **sanayileşme** serüvenine baktığımızda, özellikle cumhuriyetin ilk yıllarında derin bir yokluğun, topyekün bir toplumsal fedakârlığın, bunlarla baş edebilmek için büyük bir mücadelenin ve azmin hikâyesini görüyoruz.

Milli Mücadelenin kazanılmasının ardından yeni Cumhuriyetin kurucu kadrolarının önünde çok sınırlı imkânlar vardı. Savaşın yol açtığı yıkımın yanı sıra eğitim düzeyi zayıf bir nüfus ile büyük oranda toprağa ve tarımsal üretime bağlı bir yapıyla kalkınma modeli oluşturmaktan başka yol yoktu. Bu çetin koşullar altında Cumhuriyetin ilanından yalnızca sekiz ay önce gerçekleşen İzmir İktisat Kongresi, özel sektör öncülüğünde **sanayiye** dayalı kalkınma, yabancı sermaye yatırımları, tasarruf ve finansman gibi pek çok temel gündeme yönelik tartışmalarla, Cumhuriyetin **sanayileşme** rotasının belirlenmesi açısından önemli bir kilometre taşı oldu.

Tarımda modernizasyona ve makineleşmeye yönelik teşviklerin de eşlik ettiği adımlarla birlikte, son derece yetersiz sermaye birikimine rağmen tarıma dayalı temel **sanayi** ürünlerinde Türkiye'nin kendine yeterli hale gel-

mesi başarıldı. Anadolu'nun pek çok yerinde fabrikalar kuruldu ve **sanayinin** milli gelirdeki payının 1940'ta yüzde 18,9'a kadar ulaştığı görüldü. **Sanayileşme** süreci 1980'in başına dek "kalkınma planları" çerçevesinde yönetildi ve dış kaynak kısıtları nedeniyle "ithal ikamesi" politikaları uygulandı. Tarımın daha öncelikli olduğu 1946-1960 döneminin aksine bu yeni dönemde **sanayi** sektörüne öncü rol atfedildiği görüldü. Türkiye toplumunun yapısında hızlanan dönüşüm, dayanıklı tüketim malları talebini artırdı. **Sanayi** sektöründeki yabancı sermaye yatırımları da oldukça karlı hale gelen bu sektörlerle yoğunlaştı.

Türkiye ekonomisi ve **sanayisi** için en önemli dönüm noktalarından biri olan 1980'ler Türkiye'nin dışa açık büyüme döneminin başlangıcı oldu. 24 Ocak kararlarıyla birlikte ekonominin tüm kesimlerinde (mal, işgücü ve sermaye

piyasaları) arz ve talebe bağlı serbest fiyatlama ilkesi temel alınmaya başlandı. Bu dönemde otomotiv gibi daha teknoloji yoğun ürünlerin de ihracattaki payını artırdığı gözlemlendi.

1995'te yürürlüğe giren Gümrük Birliği anlaşması da Türk **sanayimiz** açısından bir diğer önemli milat oldu. AB ile gümrük duvarlarının ortadan kalkmasıyla birlikte Türkiye'nin dış ticaretinde AB'nin payı yüzde 50'lere ulaştı. Özellikle otomotiv, demir-çelik, makine, tekstil, giyim gibi sektörler ihracatta daha fazla öne çıktı.

Kısa sürede tüm dünyaya ihracat yapabilen bir ülke olmayı başardık

Türkiye 2000'lerde Ortadoğu başta olmak üzere başka yurtdışı pazarlarını da genişleterek kısa sürede tüm dünyaya ihracat yapabilen bir ülke olmayı başardı. Türkiye artık; otomotivin yanı sıra tekstil-giyim, gıda, beyaz eşya, ana metal **sanayi**, kimya, inşaat malzemeleri gibi sektörlerde rekabet gücünü artırmış ve bazı firmaları markalaşma yolunda önemli bir yol kat etmiş bir ülkeydi. Son yıllarda da savunma **sanayi** ve özellikle insansız hava araçları gibi belli başlı ürünlerde öne çıkan oyuncuların biri haline geldi.

Sanayi sektörü 2010'dan itibaren Türkiye ekonomisindeki payını yeniden artırmaya başladı ve büyümenin lokomotifini olma özelliğini dönem boyunca sürdürdü.

Diğer taraftan dünyada yaşanan teknolojik ve dijital devrimin üretim alanında giderek daha yoğun kullanılması nedeniyle **sanayinin** rekabet unsurları da hızlı bir değişim geçirdi.

Yeni parametreler önem kazanıyor

Bugün artık gelişmekte olan ülkelerin rekabet gücünü sürdürübilmesi açısından, işgücü maliyeti gibi geleneksel unsurların yerine toplam faktör verimliliği, yüksek katma değer, bilgi ve teknoloji yoğunluğu gibi parametreler önem kazanıyor. Bu nedenle 2010'ların özellikle ikinci yarısında ülkemizde hazırlanan ekonomik programlarda teknolojiye dayalı **sanayileşme** ve rekabet gücünün öne çıktığı, bu alanlara yönelik Ar-Ge teşvikleri, üniversite-**sanayi** iş birlikleri gibi kamusal nitelikli desteklerin arttığı görülüyor.

2020'li yıllara gelindiğinde başta COVID-19'un yol açtığı belirsizlikler olmak üzere küresel ekonomideki çalkantılı tablo, artan sürdürülebilirlik sorunları ve finansal istikrar alanlarında yoğunlaşan riskler Türkiye'yi yakın gelecekte zorlu bir sürecin beklediğini gösterdi. Cumhuriyetin 100 yıllık tarihinde oluşan **sanayileşme** mirası ve bu uzun dönemden elde edilen kazanım ve dersler, inanıyorum ki cumhuriyetimizin yeni yüzyılının gereklerine uygun bir kalkınmanın da yolunu aydınlatacak. ■

'Mücadelemiz küçümsenemez'

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), araştırmanın başlangıç yılı olan 1968'den bu yana kesintisiz olarak "İSO 500" listesinde yer alan 19 firmayı özel bir törenle ödüllendirdi. Önceki gece yapılan törende konuşan ve Cumhuriyet'in 100 yıllık **sanayileşme** serüveninin de zorluklarla dolu olduğuna dikkat çeken **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** şu vurguyu yaptı: "Bu

100 yıllık hikâyenin bugününde dünyanın en gelişmiş 20 ekonomisi arasında gösteriliyorsa, bunda **sanayimizin** verdiği mücadele hiç küçümsenemez. Derler ki: Umudunu kaybeden insan için yarın yoktur. Cumhuriyeti kuran kadro umutsuz değildi. Doğan her güne umutla bakan, 'Yarın güzel şeyler olacak' diyen bir kadroydu. Bugün **sanayileşme** sürecimiz Cumhuriyetimizin

ikinci yüzyılına gayri safi yurtiçi hasılaya yüzde 25 civarında bir katkı ve değer üreterek girmektedir. Kuşkusuz bu katkı yeni yüzyılımızda çok daha yüksek düzeylere çıkacaktır." Bahçivan ayrıca, bu yeni dönemde uluslararası rekabet açısından yüksek teknoloji, dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve katma değer in daha da önce çıkacağını anlattı.

● **Ekonomi Servisi**

Bu yüzyılda sanayiye 'devlet' gerekiyor

Türkiye'nin önemli akademisyenleri ve iş dünyası üyeleri Türkiye ekonomisi ve sanayisinin 100 yılını değerlendirmek için **İstanbul Sanayi Odası**'nın Meclis Toplantısı'nda bir araya geldi.

Toplantıda gerçekleştirilen forumda konuşan Dünya İktisat Tarihi Derneği Yönetim Kurulu üyesi Prof. Dr. Şevket Pamuk, yeni yüzyılda devletin sanayiye yeniden müdahil olduğu bir döneme girildiğini söyledi. Liberal ülkelerde bile devlet-özel sektör işbirlikleriyle kalkınma planları yazıldığını hatırlatan Pamuk, "Önümüzdeki dönemde Türkiye de sanayide daha başarılı bir yere geleceksek özel sektör ve devlet işbirliği önemli olacak. Burada önemli olan 'nasıl bir devlet?', 'hangi iş birliği?' konularına değinmek lazım. Özellikle son dönemdeki akışkanlıklardan ötede onlardan farklı arayışlar ve yeni formlarla mümkün olabilecektir" dedi.

Yol gösterici olmalı

Eski Merkez Bankası Başekonomisti Prof. Dr. Hakan Kara ise Türkiye'nin en ihtiyaç duyduğu dönemde Devlet Planlama Teşkilatı'nı (DPT) kapattığını hatırlattı ve "Sanayi ve ekonomi dönüşüm sürecinde. Biz tam da bu süreçte DPT'yi kapattık. Devletin hangi sektörlerin yaşatılacağı ve geliştirileceği konusunda abilik ve yol göstericilik yapması lazım" dedi.

Türkiye'nin önümüzdeki yüzyılda teknolojiye bakış açısını değiştirmesi gerektiğini söyleyen Microsoft Türkiye Genel Müdürü Levent Özbilgin, "Türkiye'de şirketler, gelirinin binde 3'ünü teknolojiye harcıyor. Dünyada, böyle bir ülkenin sanayisini kimse ciddiye almaz. Teknolojiye bakışta kültür sorunu var" diye konuştu.

Hayalim sanayi toplumu

İstanbul Sanayi
Odası (İSO)

Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, Cumhuriyetin yeni yüzyılında ekonomide görmek istediği en önemli resimlerden birinin hiç kuşkusuz gayri safi milli hasıla içinde daha fazla pay alacak bir sanayi toplumu olduğunu vurguladı.

Cumhuriyetin ilk yıllarında derin bir yokluğun, topyekûn bir toplumsal fedakârlığın, bunlarla baş edebilmek için büyük bir mücadelenin ve azmin hikâyesini gördüklerini anlatan Bahçıvan, "Milli Mücadele'nin kazanılmasının ardından yeni Cumhuriyet'in kurucu kadrolarının önünde çok sınırlı imkanlar vardı. Savaşın yol açtığı yıkımın yanı sıra eğitim düzeyi zayıf bir nüfusla büyük oranda toprağa ve tarımsal üretime bağlı bir yapıyla kalkınma modeli oluşturmaktan başka yol yoktu. Bu çetin koşullar altında Cumhuriyet'in ilanından yalnızca sekiz ay önce düzenlenen İzmir İktisat Kongresi, özel sektör öncülüğünde sanayiye dayalı kalkınma, yabancı sermaye yatırımları, tasarruf ve finansman gibi pek çok temel gündeme yönelik tartışmalarla, Cumhuriyetin sanayileşme rotasının belirlenmesi açısından önemli bir kilometre taşı oldu. Tarımda

Ali Can Polat

modernizasyona ve makineleşmeye yönelik teşviklerin de eşlik etti. Anadolu'nun pek çok yerinde fabrikalar kurulduğu ve sanayinin milli gelirdeki payının 1940'ta yüzde 18.9'a

kadar ulaştığı görüldü" diye konuştu.

Dönüm noktası

İSO Başkanı Bahçıvan, Türkiye ekonomisi ve sanayisi için en önemli dönüm noktalarından birinin 1980'lerde Türkiye'nin dışa açık büyüme döneminin başlangıcı olduğunu anlatarak "Bu dönemde otomotiv gibi daha teknoloji yoğun ürünlerin de ihracattaki payını artırdığı gözlemlendi.

1995'te yürürlüğe giren Gümrük Birliği Anlaşması da Türk sanayisi açısından bir diğer önemli milat oldu. AB ile gümrük duvarlarının ortadan kalkmasıyla birlikte Türkiye'nin dış ticaretinde AB'nin payı yüzde 50'lere ulaştı. Türkiye 2000'lerde Ortadoğu başta olmak üzere başka yurtdışı pazarlarını da genişleterek kısa sürede tüm dünyaya ihracat yapabilen bir ülke olmayı başardı" dedi.

Eğitim kalitesi artmalı

Bugün artık gelişmekte olan ülkelerin rekabet gücünü sürdürebilmesi açısından, işgücü maliyeti gibi geleneksel unsurların

yerine toplam faktör verimliliği, yüksek katma değer, bilgi ve teknoloji yoğunluğu gibi parametrelerin önem kazandığını anlatan İSO Başkanı Bahçıvan şu ifadeleri kullandı:

● Cumhuriyetin 100 yıllık tarihinde oluşan sanayileşme mirası ve bu uzun dönemden elde edilen kazanım ve dersler, inanıyorum ki Cumhuriyetimizin yeni yüzyılının gereklerine uygun bir kalkınmanın da yolunu aydınlatacaktır.

● Sanayimizin bugününe baktığımızda dünya ihracatında bugün dünden çok daha fazla katma değerli ürünlerle pay alan bir ülke olduğumuzu görüyorum. Artık birçok konuda dışarının lisansını, patentini değil; kendi kurmuş olduğu, kendisinin oluşturduğu fikir gücüyle hareket edebilen sanayicilerimiz var. Birçok sanayicimiz, dünyaya teknolojilerini kendi markalarıyla, kendi kurumlarıyla satabiliyor.

● Mutlaka eğitim kalitesini çok daha üst seviyelere çıkaracağımız üniversitelerimiz olmalı. Ancak bu şekilde, sadece emek gücüyle değil, akıl gücüyle zenginleşmiş olan bir sanayi toplumunu oluşturabiliriz.

● Cumhuriyet-timizin yeni yüzyılında ekonomimizde görmek istediğim en önemli resimlerden biri de hiç kuşkusuz gayri safi milli hasıla içinde de daha fazla pay alacak bir sanayi toplumdur. Bunu da başaracağımıza yürekten inanıyorum.

Erdal Bahçıvan

“Gümrük Birliği bir maskeli balo”

Deprem, seçimler ve savaş gündemi derken **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Meclisi, yeni dönemde ilk ziyaretini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gerçekleştirdi. Yeni yatırımlar ve iş birlikleri konusunda görüşmelerin yapıldığı ziyarette **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, KKTC iş dünyasına her türlü desteği vermeye hazır olduklarını belirterek, Türk iş dünyasının ada için ekonomik garantörlük sunması gerektiğine dikkat çekti. KKTC'nin Türk Devletleri Teşkilatı Gözlemci Üyesi olduğunu da aktaran Bahçivan, Azerbaycan'ın KKTC'yi tanıması konusunda önemli adımların önümüzdeki günlerde atılabileceği müjdesini verdi. **Erdal Bahçivan** ile yaptığımız sohbette yıllardır Türkiye **sanayicilerini** zorlayan Gümrük Birliği anlaşmasına dair değerlendirmelerini

sordum. Hatırlanacağı gibi geçtiğimiz günlerde Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Avrupa Birliği Komisyonu genişlemekten sorumlu üyesi ile bir araya gelip Gümrük Birliği'nde güncelleme mesajı vermişti. Konuya dair görüşlerini sorduğumuz **Erdal Bahçivan**, “Bu artık bir maskeli baloya dönmüş vaziyette. İki taraf için de konu çıkmaz sokak” yorumunu yaptı. Yeşil ekonomi açısından ise Türkiye'nin önemli fırsatlara sahip olduğunu belirten ve AB'nin Türkiye'ye olan ihtiyacının, Türkiye'nin

AB'ye ihtiyacından hiç de az olmadığına işaret eden Bahçivan “Müzakereleri çok daha güçlü yapmak zorundayız. Farkındalığımızın yüksek olması gerekiyor. Bu haliyle bu işin sürmesi iş dünyası için de hiç kolay değil. Bugün bir **sanayicimiz** vize randevusu almak için iki ay bekleyecek ve bunun adı Avrupa Birliği'nin Gümrük Birliği üyeliği olacak. Öyle bir iki yüzlülük olmaz” diye konuşuyor.

Turgay Deni, Erdal Bahçivan, Ender Yılmaz

HABER

LEVENT GÖKMEN DEMİRCİLER lgokmen@ekonomist.com.tr

CUMHURİYETİN
100 YILI

Yabancı yatırımcı 2. yüzyıla hazırlanıyor

Osmanlı döneminden itibaren yabancı sermaye yatırımları alan Türkiye, cumhuriyetin ilanı ile birlikte yıllara göre dalgalanmalar yaşasa da yabancı yatırım almaya devam etti. Yeni dönemde ekonomideki iyileşme ile doğrudan yatırımların artması bekleniyor.

Yabancı sermayenin Türkiye'deki geçmişi Osmanlı dönemine dayanıyor. Kapitülasyonlar ve 1838 Baltalimanı anlaşmasının yol açtığı gümrük tarifeleri gibi nedenlerden dolayı Osmanlı Devleti yabancı sermayeye uzak değildi. Doğrudan yabancı sermaye girişi ise 19. yüzyılın ortalarında başladı. Dağılma sürecine giren Osmanlı İmparatorluğu'nu ekonomide dışa bağımlı hale getiren dönemin yabancı sermaye anlayışı, Cumhuriyetin ilanı ile birlikte boyut değiştirdi. Bu dönemde uluslararası sermaye ile daha sağlıklı ilişkiler kurulurken, 1929-1938 döneminde yabancı sermaye yatırımları kendini göstermeye başladı. Öte yandan demiryolları, limanlar ve belediye hizmetleri gibi devletin güvenliği ile alakalı veya doğrudan halka hizmet olarak götürülecek alanlardaki birçok yabancı şirket ise millileştirildi. 1950-1979 döneminde Türkiye'ye toplam 228,1 milyon dolarlık yabancı sermaye girişine izin verildi.

KRİZLER ETKİLEDİ

Türkiye, yeraltı ve yerüstü zenginlikleriyle dolu geniş coğrafyası ve dinamik nüfusuyla Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı'na (DYSY) ihtiyaç duyan bir ülke olmasına karşın, Cumhuriyetin neredeyse ilk 60 yılında uygulanan devletçi politikaların da etkisi ile uluslararası sermayenin Türkiye'ye ilgisi beklenen düzeyde gerçekleşmedi. 1954-1980 döneminde Türkiye'nin çeke-

bildiği yabancı sermaye miktarı 200 milyon dolar civarında oldu. 1980 sonrası dönemde ise dışa açılma hamlesi ile birlikte uluslararası doğrudan yatırımlar hızlanmaya başladı. 1980'de 672 milyon dolar olan net yabancı sermaye girişi, 1985'de 1 milyar dolara, 1990'da 4 milyar dolara, 1996'da 5,5 milyar dolara, 2000'de 9,6 milyar dolara yükseldi.

Ancak 1991'de Körfez Krizi, 1994'de 5 Nisan Krizi, 1998'de Asya ve Rusya krizleri, 2000'de Kasım ve 2001'de Şubat krizleri Türkiye'den önemli sermaye çıkışlarına neden oldu. 1991'de yaklaşık 2,5 milyar dolar, 1994'de 4,3 milyar dolar, 1998'de 840 milyon dolar, 2001'de 13,9 milyar dolar Türkiye'den net sermaye çıkışı gerçekleşti. 1996'da yürürlüğe giren AB ile Gümrük Birliği sürecinde de Türkiye'ye yönelik sermaye hareketlerinde beklenen artış olmadı. 1997 Güneydoğu Asya'da başlayan ve 1998'de Rusya'da patlak veren ve küresel boyut kazanan finansal krizin etkisiyle DYSY en düşük seviyelere indi. 1999 Marmara Depremi, Türkiye'nin en önemli sanayi bölgesini vururken, yabancı yatırımların da Türkiye'ye ilgisi olumsuz etkiledi.

AB SÜRECİ PATLAMA YARATTI

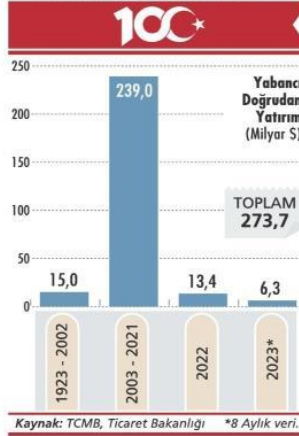
Bununla birlikte 2002'den itibaren Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecinin canlanması ve bu alanda yapılan hem ekonomik hem de siyasi açılımlar, Türkiye'ye olan yabancı sermaye yatırımlarında adeta patlama yarattı. 1923-2002 yılları arasında

TÜRKİYE'DEKİ EN BÜYÜK 10 YABANCI ORTAKLI ŞİRKET

Şirket	100*	Üretimden satışlar (Milyon TL)	Çalışan sayısı
1 Star Rafineri A.Ş.		189.155	1.112
2 Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.		140.075	17.252
3 Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.		658.944	5.213
4 Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.		62.664	6.413
5 TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.		59.818	6.223
6 Mercedes Benz Türk A.Ş.		42.223	-
7 Hyundai Assan Otomotiv San.ve Tic. A.Ş.		40.872	-
8 BSH Ev Aletleri San.ve Tic. A.Ş.		30.418	8.627
9 Borçelik Çelik San. Tic. A.Ş.		28.369	1.229
10 Unilever San.ve Tic. A.Ş.		19.835	-

Kaynak: ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022

100 YILDA GELEN DOĞRUDAN YATIRIMLAR

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı *8 Aylık veri.

HABER

CUMHURİYETİN
100 YILI

YASED BAŞKANI ENGİN AKSOY

“Ülkemizin geleceğine güveniyoruz”

“Yakın zamanda meclisimizin görüşüne sunulan 12. Kalkınma Planında yer alan, ülkemizin küresel UDY akımlarından yüzde 1,5 oranında pay alması hedefini rasyonel buluyoruz. Bu hedefin, ülkemizde makroekonomik istikrarın sağlanması ve düzenleyici çerçevenin öngörülebilirliğinin artması ile gerçekleşeceğine inanıyor, cumhuriyetimizin 100. yaşını kutladığımız bu önemli yılda Türkiye'nin şirketleri olan YASED üyelerinin ülkemizin geleceğine olan güvenini bir kez daha ifade ediyor, tüm milletimizin Cumhuriyet Bayramını kutluyorum.”

geçen 80 yılda toplam 15 milyar dolarlık doğrudan uluslararası yatırıma ev sahipliği yapan Türkiye, yalnızca 2007 yılında 22 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırımı çekerek rekor kırdı. 2003-2021 yılları arasındaki 18 yılda Türkiye'ye toplamda 239 milyar dolarlık yabancı sermaye yatırımı yapıldı.

Son yıllarda doğrudan uluslararası yatırımlar gerek ekonomideki bozulma gerekse AB ile ilişkilerin zayıflaması sonucunda gerileme eğilimi gösterdi. 2022'de doğrudan yabancı yatırım girişi 13 milyar dolar olurken 2023'ün ilk 4 ayında, geçen yıla göre yüzde 27'lik artışla 3,8 milyar dolar oldu. Ancak Türkiye'de milyarlarca dolarlık yatırımları yöneten ve yakın coğrafyadaki pek çok ülkeyi Türkiye'deki merkezlerinden yöneten pek çok uluslararası yatırımcı için Cumhuriyetin ikinci yüzyılı yatırımlar açısından çok daha parlak geçmeye aday. Bunun için en büyük beklentiler ise ekonomideki restorasyon döneminin tamamlanması, yapısal reformlar ve hukukun üstünlüğü gibi alanlarda gelişme sağlanması olarak sıralanıyor.

YATIRIMIN %69'U AVRUPA'DAN

Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) Başkanı Engin Aksoy, 43 yıldır Türkiye'deki uluslararası doğrudan yatırımcıları (UDY) temsil ettiklerini belirterek, “Aralarında ülkemizdeki mevcudiyetleri bir asrı aşan şirketlerin olduğu 274 üyemizin yatırımları Türkiye'deki UDY'nin yüzde 85'ine karşılık geliyor” diyor. YASED üyelerinin yarattığı 360 bin kişilik istihdamın tedarik ağındaki 85 bini aşkın şirket de hesap edildiğinde yaklaşık 5 milyon kişilik bir istihdama karşılık geldiğini vurgulayan Aksoy, “Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi belgesinde ifade edilen nitelikli yatırım tanımı içerisinde yer

alan üyelerimiz, yüksek katma değerli, teknoloji ve yenilik odaklı yatırımları ile ülkemizin yeşil ve dijital dönüşümüne de katkı sağlıyor” diye konuşuyor.

YASED verilerine göre, Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırımların coğrafi kınımına bakıldığında yüzde 59 ile AB ülkeleri ezici ağırlıkla ilk sırada yer alıyor. Bunu yüzde 10 ile diğer Avrupa ülkeleri, yüzde 9 ile Amerika, yüzde 8 ile Ortadoğu, yüzde 8 ile Orta Asya ve yüzde 4 ile Doğu Asya takip ediyor. Ülke düzeyinde ise Hollanda, Amerika, İngiltere, Almanya ve İspanya başı çekiyor. Sektörel dağılımda ise hizmet sektörü, özellikle finans ve sigortacılık hizmetleri yüzde 30'luk payları ile ilk sırayı alıyor. Enerji yüzde 10,3, toptan ve perakende ticaret yüzde 9,4, bilgi ve iletişim teknolojileri ise yüzde 8,6 ile yatırımların yoğunlaştığı diğer sektörler olarak öne çıkıyor.

BÖLGEYİ TÜRKİYE'DEN YÖNETİYORLAR

Türkiye'deki en büyük 10 uluslararası yatırımcıdan biri olan Almanya merkezli BSH Türkiye, 28 yıldır Türkiye ekonomisine ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunuyor. BSH'nin küresel dört ana yönetim kümesinden biri olan Gelişen Pazarlar Bölgesi de Nisan 2020'den bu yana Türkiye'den yönetiliyor. Türkiye, benzersiz satış kanalı yapısıyla 130 ülkeyi ve 4,6 milyar kişilik bir nüfusu kapsayan bu bölgenin belkemiği.

5 fabrikaya ve ülkemizin ilk sertifikalı AR-GE merkezine ev sahipliği yapan yıllık 7 milyon adet kapasiteli Çerkezköy yerleşkelerinin BSH'nin dünya üzerindeki en geniş üretim tesisi olduğunu belirten BSH Gelişen Pazarlar Bölgesi (REM) CEO'su Gökhan Sığın, “Türkiye'de Bosch, Siemens, Gaggenau ve Profilo markalarıyla enerji verimliliği ve inovasyonda dünya şampiyonu ürünlerimizi geliştiriyor, üretiyor ve başta Avrupa ülkeleri olmak üzere 150'yi aşkın ülkeye ihraç ediyoruz” diyor.

Türkiye'de de 67 yıldır ürün ve hizmetleri ile yer alan bir diğer küresel dev olan İngiltere merkezli Castrol Türkiye'nin Ukrayna ve Orta Asya Genel Müdürü Nilay Tatlısöz de, Avrupa'daki sekiz Castrol üretim tesisinden biri olan Gemlik tesisinde yeni kurulan hat ile yıllık yaklaşık 120 milyon litre madeni yağ ürettiklerini kaydediyor. Tatlısöz, “Toplam üretimin yüzde 85'i iç pazarın ihtiyaçlarını karşılarken, yüzde 15'i ise dış pazara sunuluyor. Bölge için bu kadar önemli olan Gemlik tesisine 2023'te 1 milyon doların üzerinde tank yatırımı, 2024'te 5,5 milyon dolarlık depo yatırımı yapılacak” diyor.

GÖKHAN SİĞİN
BSHNİLAY TATLISÖZ
CASTROL TÜRKİYE

İSO'dan 55 yıldır İSO 500'de kesintisiz yer alan 19 kuruluşa ödül

İSTANBUL (AA) - **İstanbul Sanayi Odası** (İSO), Cumhuriyet'in 100. yılı kapsamında düzenlenen etkinlikte, 1968'den bu yana **İSO 500'de** yer alan 19 **sanayi** kuruluşuna ödül verdi.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, Rahmi M. Koç Müzesi'nde **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ve **İSO** Meclis Başkanı **Ender Yılmaz**'ın ev sahipliğinde düzenlenen "100. Yıl Cumhuriyet Kutlama Gecesi"ne, İstanbul Valisi Davut Gül, Beyoğlu Kaymakamı Can Aksoy, Beyoğlu Belediye Başkanı Haydar Ali Yıldız, **İstanbul Ticaret Odası** (İTO) Başkanı **Şekib Avdagiç**, **İSO** Meclis Üyeleri ve iş insanları katıldı.

Etkinlikte, 1968'den bu yana **İSO 500'de** yer alan 19 **sanayi** kuruluşuna ödül takdim edildi.

Açıklamada kutlama gecesindeki konuşmasına yer verilen İstanbul Valisi Gül, şunları kaydetti:

"Cumhuriyet'imizi kuran başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşlarına ve bu 100 yıllık serüvende bu memleketi bize yurt eden her bir şehidimize minnettarız. Türkiye'nin bugünü dünden daha iyi, inanıyorum ki yarını da bugünden daha iyi olacak.

Bizim son yüzyıldaki en önemli kazanımımız Cumhuriyet'tir. Ama Cumhuriyet'i de hayatta tutan en önemli etkenimiz, kardeşliğimiz, birlikte yaşama kültürümüz. Farklılıkları zenginlik olarak görmeliyiz. Yaşasın millet, yaşasın Cumhuriyet."

Toplu iğne yapamayan Türkiye'den 250 milyar doların üzerinde ihracat yapan bir Türkiye'ye geldiğini aktaran Gül, "Bu elbette tesadüf değil. Başta **İstanbul Sanayi Odası** olmak üzere **sanayicilerimizin** bu başarıda çok büyük katkısı var." değerlendirmesinde bulundu.

"Cumhuriyet'in kazandırdıklarının bilincindeyiz"

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, millet olarak hep birlikte yaşanan bu güzel heyecanın kaynağının milli iradenin ve halkın yönetime katılımının önünü açan Cumhuriyet'in 1923'te bu topraklarda kurulması ve bir asırlık yolculuktan sonra 100'üncü yaşına ulaşması olduğunu aktardı.

İSO olarak Cumhuriyet'in kazandırdıklarının bilincinde olduklarının altını çizen Bahçivan, "Artık Cumhuriyet'imizin ikinci yüzyılı başlıyor. Geride kalacak olan yüzyılı herkes kendisi açısından bir muhasebeye tabi tutarak geleceğe dair öncelikleri ve yol haritalarını belirlemeye çalışıyor. Bizim de **sanayiciler** olarak bunu yapmamız kaçınılmaz bir zorunluluk." görüşünü paylaştı.

Yeni yüzyılda hedef ileri teknoloji olmalı

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, günümüzde ülkelerin rekabet gücünü ileri teknolojinin belirlediğine işaret ederek, "Türkiye'de üretimde yüksek teknoloji payının halen son derece düşük olması, Cumhuriyetin yeni yüzyılında en önemli hedefimizin ileri teknolojiye dayalı katma değerli üretimi artırmak olması gerektiğini açıkça ortaya koyuyor" diye konuştu

YENİ MESAJ / İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ekim ayı Meclis toplantısı "Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?" ana gündem maddesi ile gerçekleştirildi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, etkinlikte yaptığı konuşmada, "100 yıldır her Ekim ayının sonunda millet olarak güzel bir heyecan yaşıyoruz. Bu heyecanımızın kaynağı; milli iradenin ve halkın yönetime katılımının önünü açan Cumhuriyetimizin bu topraklarda kurulmuş olmasıdır" dedi.

200 yıldır patinaj yapıyoruz

Erdal Bahçivan, konuşmasının da Türkiye ekonomisine ve sanayisine ilişkin şu tespitlerde bulundu:

- Bu hafta sonu 'Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılı' başlıyor. Geride kalacak olan yüzyılı herkes kendi açısından bir muhasebeye tabi tutarak; geleceğe dair öncelikler ve yol haritaları belirlemeye çalışıyor. Bizim de **sanayiciler** olarak bunu yapmamız kaçınılmaz bir zorunluluk.

- 200 yıldır patinaj yapıyoruz. Bu patinajdan kurtulmak için salt ekonomik büyüme, rakamlar ve niceliksel değerlere dayalı ege-men anlayış artık ivedilikle terk etmeliyiz. Yeşil ekonomiye dayalı bütünsel kalkınma, teknoloji odaklı yüksek katma değerli üre-

tim, Ar-Ge, tasarım ve dijitalleşme, verimlilik ve ölçek ekonomisi, nitelikli eğitim ve nitelikli insan gücü Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında önceliklerimiz olmalıdır. Bu konular ve öncelikler bir süredir ülkemizin gündeminde ve tartışılıyor da. Burada önemli olan nokta konuşulanları uygulama ve pratiğe geçirmek olmalıdır. Aksi takdirde kendimizi aynı kelimelerin tekrar tekrar döndüğü bir kısır döngünün içi-

ne mahkum etmiş oluruz.

Sanayi üretimi zayıf ithalat canlı

- Ülkemizde de 2023 yılını nispeten yüksek bir büyüme ile kapatacağımız açık. Ancak büyüme kompozisyonumuzun kırılganlıklarımızı artırdığını da unutmamamız gerekiyor. **Sanayi** üretimi ve ihracatın zayıf, özel tüketim ve ithalatın canlı seyrettiği dengesiz görünüm sürüyor.

Bunun cari açık ve enflasyon tarafındaki yansımalarını yaşama-ya devam ediyoruz.

- Yeni ekonomi yönetimimiz, başta para politikası olmak üzere ekonomi politikalarında köklü değişikliklere gitti ve yeni bir yol haritası ortaya koydu. En net ifadesini Orta Vadeli Program'da gördüğümüz bu yol haritasını tek cümlede özetlemek istersek; 'Büyüme ve istihdamda ağır bedeller ödmeden, enflasyon ve cari açık gibi kırılganlıkların azaltılmasıdır' diyebiliriz. Böylesi zor bir hedefi başarabilmek için, en başta büyümeye dış talep ve üretken yatırımlardan gelen katkının artırılması, özel tüketim harcamalarının ise daha ılımlı düzeylere çekilmesi gerekiyor.

- Ayrıca yılbaşı yaklaşırken çalışanların ücret artışları konusu gündemde ön sıralarda yerini alıyor. Adeta toto oynar gibi asgari ücretin ne kadar olacağına dair bahisler de alınmaya başladı. Bu konuda sadece çalışanların değil üretim hayatımızın ve işletmelerin içinde bulunduğu zorlu koşullar da dikkate alınmalı. Rasyonellikten uzak, popülist söylem ve yaklaşımlara dayalı ücret artışı zor dönemden geçen ekonomi ve üretim hayatımızı olumsuz etkileyerek içinden çıkılması daha zor ve daha büyük sorunlar doğuracaktır.

- Cumhuriyetin yeni yüz yılında en önemli hedefimizin ileri teknolojiye dayalı katma değerli üretimi artırmak olması gerektiğini açıkça ortaya koyuyor.

Cumhuriyet üretim ve sanayileşme ile var oldu

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE, kurtuluş mücadelesi ile bağımsızlığını kazanarak cumhuriyet rejimine geçti. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhuriyeti ilan edip yeni Türkiye'yi kurarken benimsediği ilke iktisadi bağımsızlık ve ekonomik zaferdi. Türkiye zorluklara rağmen bir asırdır kurucu iradenin gösterdiği tam bağımsızlık yolunda her geçen yıl yeni kazanımlar elde ediyor. Bu kazanımlarda payı olan Türk iş dünyası da yüzüncü yılda cumhuriyetin kendilerine sağladığı imkanların kıymetini göstermek bakımından çeşitli etkinlikler düzenleyip ve mesajlar yayınladılar. Türkiye'nin en köklü iş dünyası kuruluşlarından **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** '100'üncü Yıl Cumhuriyet Kutlama Gecesi' de bunlardan biri oldu.

İLK 20 EKONOMİDEN BİRİYEK...

Geceye katılan İstanbul Valisi Davut Gül, toplu iğne yapamayan Türkiye'den 250 milyar doların üzerinde ihracat yapan bir Türkiye'ye geldiğini dile getirecek, "Bu elbette tesadüf değil. Başta **Istanbul Sanayi Odası** olmak üzere **sanayicilerimizin** bu başarıda çok büyük katkısı var." dedi.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, da, "Bu 100 yıllık hikâyenin bugünde dünyanın en gelişmiş 20 ekonomisi arasında gösteriliyorsa, bunda **sanayimizin** verdiği mücadele hiç küçümsemez. Cumhuriyetimiz'in daha ilk yıllarında, İzmir İktisat Kongresi ile ilk tohumları atılan ve her 10 yıllık dilimlere baktığımızda ivmelenerek devam eden **sana-yileşme** sürecimiz; Cumhuriyetimiz'in ikinci yüzyılına gayri safi yurtiçi hasılaya yüzde 25 civarında bir katkı ve değer üreterek girmektedir. Kuşkusuz bu katkı yeni

Rahmi M. Koç Müzesi'nde Başkan Bahçıvan ve **ISO** Meclis Başkanı Ender Yılmaz'ın ev sahipliğinde düzenlenen törene Vali Gül, Beyoğlu Kaymakamı Can Aksoy, Beyoğlu Belediye Başkanı Haydar Ali Yıldız, **Istanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı **Sekib Avdagıç**, **ISO** Meclis Üyeleri ve çok sayıda iş insanı ve gazeteci katıldı.

Türk iş dünyası Cumhuriyet mesajlarında üretimin önemine işaret etti. **Istanbul Sanayi Odası'nın gecesine katılan Vali Gül, toplu iğne bile yapamayan ülkenin Cumhuriyet sayesinde 250 milyar dolar ihracat yapar hale geldiğine dikkat çekti**

yüzyılımızda çok daha yüksek düzeylere çıkacaktır. Cumhuriyet Bayramı, sadece bir kutlama değil, bize bu yurdu ve bağımsızlığımızı armağan eden Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarına gösterdiğimiz bir vefa ve şükran örneğidir." ifadelerini kullandı. Gecede Atatürk'ün **sana-yileşmeye** dikkat çeken sözleri film olarak gösterildi.

EKONOMİ BELİRLEYİCİDİR

Bunun yanında hafta boyunca birçok etkinliğe imza atan Türk iş dünyasından dik-kate değer bulduğumuz cumhuriyet me-

sajları şöyle oldu.

*Türkiye Mühendisler Birliği Başkanı Erdal Eren: Gazi Mustafa Kemal, 1923 yılında İzmir İktisat Kongresi'nin açılışında yaptığı konuşmada; "Bir milletin doğru-dan doğruya hayatıyla, yükselmesiyle, düşmesiyle ilgili ve ilişkili olan milletin ekonomisidir." diyerek ekonominin milletlerin kaderini ne kadar derinden etkilediğini anlatmış, sözleriyle bugün de bize rehber olmuştur.

*Trendyol Grubu CEO'su Erdem İnan:

Ülke Cumhuriyetimizin gelecek dönemleri için çok önemli hedeflerimiz var. Biz de bu hedeflere elimizden geldiğince destek olmak için, Türkiye'nin lider, dünyanın önde gelen e-ticaret platformlarından biri olarak Türkiye'nin üretim gücünü tüm dünyaya ulaştırmayı, tüm satıcılarımızı farklı coğrafyalardaki müşterilerle buluşturmayı kendimize hedef olarak aldık.

HEE YIL YÜZDE 10 ARTIŞ ŞART

*Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı **En-der Yorgancılar**:

Ülkemizin bulunduğu coğrafya itibarıyla enerji, milli savunma, tarım ve gıda gibi sektörler başta olmak üzere tam bağımsız, kendine yeten ve fazlasını sürdürülebilir biçimde ihraç edebilen, bu şekilde büyüme ve sürekli istihdam potansiyelini yaratabilmiş, üretime dayanan bir ekonomik şablona sahip olmak zorundayız.

*Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı **Jak Eskinazi**: İktisat Kongresi'nde alınan kararların büyük bölümü ihracatı tetikleyecek niteliktedir. Türkiye'nin ikinci yüzyılında da kalkınmasını sürdürmesi ve dünyanın 10 büyük ekonomisinden biri olabilmesi için ihracatın itici güç olacağına inanıyoruz. İlk 10 ekonomi arasına girebilmemiz için ihracatla büyümeliyiz. İhracatta her yıl minimum yüzde 10 artış yakalamalıyız.

